

Győri Ítéltábla
Pf.I.20.342/2012/4. szám

A Győri Ítéltábla dr. Hollósy Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek** Csizmadia és Szabó Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. június 20. napján kelt 17.P.20.476/2011/22. szám alatt hozott ítélet ellen az alperes által 23. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes az elsőfokú ítéletben írt tőkeösszeg utáni és az ott írt kamaton túl 2013. július 1-től a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatot köteles fizetni az adott naptári félév teljes idejére.

Köteles az alperes megfizetni a felperesnek 15 napon belül 285.000 (kettőszáznyolcvanötezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 355.300 (háromszázötvenötezer-háromszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított kereseti kérelmében a 2003. június 17. napján - közúti balesetben - elhunyt férje halálával okozati összefüggésben keletkezett sertéstartásból származó elmaradt haszon megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kártérítés összegét 2007. évre 2.158.370,- Ft, 2008. évre 2.282.558,- Ft összegben jelölte meg. Hivatkozott arra, hogy a Vas Megyei Bíróság a P.21.000/2006/33. számú ítéletben, amely a Győri Ítéltábla Pf.I.20.408/2007/11. számú határozatával 2009. június 25. napján jogerőre emelkedett, kötelezte az alperest 2004., 2005. és 2006. évre sertéstartásból elmaradt jövedelem megfizetésére. Így a jogalapi tények újbóli bizonyítást nem igényelnek, és azok az alperes által nem tehetőek vitássá.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes nem jelölte meg a kereseti kérelme jogcímét, a sertések számát okiratokkal, orvosi iratokkal nem igazolta, továbbá a tanúk által alátámasztott ingyenesség, barterezés hiányában a felperesi jogelőd tevékenysége jövedelmező nem lehetett volna.

A törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 4.440.928,- Ft-ot és annak elsőfokú ítéletben meghatározott időpontoktól a kifizetés napjáig járó Ptk. 301.§ (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatát, továbbá 440.000,- Ft+ÁFA perköltséget. Ezt meghaladóan kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 327.930,- Ft eljárási illetéket, míg ugyancsak az állam javára 264.720,- Ft feljegyzett szakértői díjat.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes néhai házastársa 2003. június 17. napján közlekedési balesetben elhunyt, a balesetet okozó személygépkocsi vezetőjének az alperesnél volt kötelező felelősség biztosítása. Az alperest a bíróság jogerősen a felperes és a perben nem álló kiskorú gyermekek javára nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A felperes, mivel a néhai férje 2000. évtől sertéstartással foglalkozott a haláláig, 2004., 2005. és 2006. júniusáig terjedő időre az elhunyt házastárs által végzett sertéstartásból származó elmaradt jövedelmet érvényesített. Megállapította, hogy a főállásban termelőszövetkezetben dolgozó néhai egy turnusban kb. 50 állatot tartott, amelyből kettő anyadisznó volt, az átlag 40 malac mellé további tízet vásárolt. Az állatok számára a takarmányt (kukorica, búza) a saját szülői háznál és az ingyenesen kapott földterületeken termelte meg, amelyeket egy vállalkozónak alkalmasszerűen nyújtott segítségért viszonzásul ingyenesen használt gépekkel művelt meg. A 120-130 kg-ra felhizlalt állatokat elsődlegesen háznál adta el, a fennmaradókat felvásárlóknak adta le.

A jogi indokolásában kifejtette, a felperesi igény nyomán azt vizsgálta, hogy következett-e be a felperesnek 2007. és 2008. évben olyan kára a sertéstartás elmaradása miatt, amely a házastársa halálával okozati összefüggésben áll.

A meghallgatott tanúk vallomása alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak találta, hogy az elhunyt felperesi jogelőd a sertéstartást hosszú távra tervezte, ezért abból 2007. évre nettó 2.509.970,- Ft, 2008. évre 2.634.158,- Ft bevétele származott volna a felperesnek és elhunyt férjének. Ez kizárólag azzal okozati összefüggésben maradt el, hogy a felperesi jogelőd a baleset következtében elhunyt, és a felperes egyedül a tevékenységet ellátni nem tudta. A tanúvallomások alapján, mivel azok alapján nem merült fel olyan bizonyíték, hogy a sertéstartás feltételeiben valamilyen változás következett volna be, azt állapította meg, hogy a néhai a korábbi jogerős ítéletben rögzített körülmények között, változatlanul folytathatta volna a sertéstartás tevékenységet. Kiemelte, amennyiben a néhainak alkalmazottat, a földekért, gépekért használati díjat, ellenértéket kellett volna fizetni, akkor e tevékenysége nem lett volna nyereséges. Azonban a 2004., 2005. és 2006. év körülményekhez képest változatlan, konkrét feltételek alapján a szakértők megállapították, hogy az elhunyt tevékenysége jövedelmező lett volna, ezért annak elmaradásából a felperesnek elmaradt haszna keletkezett. A kártérítés összegét a szakértői vélemény alapján határozta meg, a 2 évre együttesen 5.144.128,- Ft-ban, amelybe beszámította az alperes által fizetett 703.200,- Ft-ot. Így az elmaradt haszon összegét 4.440.928,- Ft-ban fogadta el.

Az alperes szakértők együttes meghallgatása iránti indítványát arra hivatkozással utasította el, hogy a két szakértő (korábban eljáró "A" és jelen perben kirendelt "B") véleménye között kizárólag a 2008. évre megállapított eredményességben van csupán 50.000,- Ft különbség, ezért az együttes meghallgatásuk Pp. 182.§ (3) bekezdésében rögzített feltételek nem állnak fenn. A per eldöntése szempontjából szükségtelen a NAV megkeresése, ezért az erre vonatkozó indítványt is elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes körű elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy az egységes bírósági gyakorlat értelmében kizárólag az a jövedelem képezheti jövedelempótló járadék alapját, amely után a közterheket megfizették. Az adóhatóság nyilatkozata szerint az elhunyt 2001-2002-ben kizárólag nem önálló tevékenységből származó jövedelmet vallott be, 2003-ban pedig adóbevallást nem nyújtott be. Az adójogi szabályok értelmében (a mezőgazdasági őstermelőnek kizárólag akkor nem kell adót fizetnie, ha az e tevékenységből származó bevétele az évi 600.000,- Ft-ot nem haladja meg) a néhai bevétele 2001. és 2002. évben az évi 600.000,- Ft-ot sem érte el. A perben kiindulási alapként kizárólag ezt az összeget lehetett volna figyelembe venni, amelyből a tartás költségeit le kellett volna vonni. Helytelen az a szakértői megállapítás, hogy az általa számolt jövedelemveszteség adómentes, a szakértő a kompetenciáján túllépve foglalt állást adózási kérdésben. Utalt arra, hogy mindössze 40 sertés tartását igazolta a felperes marhalevelekkel.

Téves az a törvényszéki álláspont, hogy a sertéstartás során költségekkel nem kellett számolni. Bizonyos költségek (gépek üzemanyagköltsége) ingyenes szolgáltatás esetén is felmerülnek, ezek mértéke emelkedett a korábbi évekhez képest.

A termőföld szívésség használata körében hangsúlyozta, amennyiben nem közeli hozzátartozó részére kerül a föld átengedésre, azt a földhasználati nyilvántartást vezető szerv részére be kell jelenteni, annak elmaradása a szerződés érvénytelenségét vonja maga után. Az alperes vitatása és a Ptk. visszterhességre vonatkozó vélelme folytán felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy részére a termőföld ingyenesen került átadásra.

Utalt arra, ha a néhai a munkahelye mellett folyamatosan dolgozott volna a barterezés különböző állomásain, nem biztos, hogy ezt a tempót a végtelenségig bírta volna. Vizsgálnia kellett volna az elsőfokú bíróságnak a tartás újabb adminisztratív feltételeit is.

A megítélt járadékot alapjában támadta, mivel a Ptk. 356-357.§-a értelmében jövedelempótló járadékot kizárólag a balesetet szenvedett személy igényelhet, az elhunyt hozzátartozója erre nem jogosult, az ő kárának kiegyenlítésére a tartáspótló járadék szolgálhat. A rendelkezésre álló adatokból nem derült ki, hogy a felperes az elhunyt által eltartott személynek minősül-e. Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság a Ptk. 280.§ (3) bekezdésére alapított elévülési hivatkozását.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a kereseti kérelme jogalapját a Ptk. 355.§ (4) bekezdése szerinti elmaradt vagyoni előnyben jelölte meg, nem pedig az alperes által hivatkozott járadékban. Az az alperesi álláspont, miszerint kizárólag az a jövedelem képezheti jövedelempótló járadék alapját, amely után a közterheket megfizették, a korábbi jogerős ítéletet támadja. A jogerős ítélet a 2004., 2005. és 2006. évekre a kártérítés jogalapját megállapította, így az adójogviszonyt is az ítélkezési körébe vonta. Az alperes azzal, hogy sertéstartásból származó jövedelem címén havi járadékot fizet, a jogalapot elismerte. Jelen per 2007. és 2008. évre vonatkozik, ezért az elmaradt vagyoni előny jogalapját nem lehet azzal támadni, hogy 2003. évben miért nem került sor adóbevallás benyújtására. Kifejtette, hogy a korábbi ítélet jogereje kapcsán a jelen perben a jogalap nem tehető vitássá, az azt szorosan bizonyító tények (sertések száma, a takarmány beszerzésének körülményei) sem vitathatóak. Kizárólag a sertések tartásának költségei vizsgálандóak az aktuális árviszonyok alapján, amely szakértői kérdés. A szakvélemény az ítélethez szükséges adatokat tartalmazta.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és elégséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen és a Pp. 206.§-ban írtaknak megfelelően értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései helytállóak.

Nem osztotta az ítélet tábla az alperesnek a Ptk. 356-357.§-ára és ennek folytán a Ptk. 280.§ (3) bekezdésére alapított fellebbezési hivatkozásait. E rendelkezések a balesetet szenvedett személy munkaképesség csökkenéséből eredő, jövedelem kiesés igazolása esetére járó jövedelempótló járadék érvényesítésének és elévülésének szabályait tartalmazzák. A felperes ezzel szemben nem járadékigény érvényesítése érdekében terjesztett elő keresetet, hanem a kereseti kérelme jogalapját a Ptk. 355.§ (4) bekezdése szerinti elmaradt haszonban jelölte meg, amelyet a kereset -összepszerűségének - módosítása után is fenntartott. A törvényszék a felperes keresetét ennek megfelelően az elmaradt vagyoni előny (lucrum cessans) körében bírálta el.

A Ptk. 355.§ (4) bekezdése értelmében, kártérítés címén meg kell téríteni az elmaradt vagyoni előnyt is. Ilyen elmaradt vagyoni előny a károkozó magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett jövedelemveszteség, a konkrét esetben a sertéstartás - baleset miatti - elmaradásából eredő jövedelemveszteség.

A perben meghallgatott tanúk egyező vallomása alapján helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a felperesi jogelőd a 2000. évben megkezdett sertéstartást hosszú távra tervezte. A tanúk igazolták, hogy a felperes és a néhai a tartásból befolyt bevételből kívántak építkezni, és az építkezéssel összefüggésben felvett kölcsönt visszafizetni. Ezért osztotta az ítélet tábla azt az elsőfokú ítéletben elfoglalt álláspontot, amely szerint a hosszú távú tervezett sertéstartásból 2007. és 2008. évben is származott volna bevétele a felperesnek és elhunyt férjének. Helyesen állapította meg, hogy a sertéstartás elmaradása miatti jövedelemveszteség, mint kár kizárólag azzal okozati összefüggésben keletkezett, hogy a felperes férje az alperes helytállási kötelezettségébe tartozó baleset következtében elhunyt.

Az elmaradt haszon mértékének meghatározása alapjául szolgáló sertéstartási feltételekre vonatkozó fellebbezési érvelés kapcsán rámutat az ítélet tábla arra, hogy a korábbi, 2004., 2005. és 2006. évre vonatkozó kártérítés iránti perben eljáró bíróság jogerősen megállapította, hogy a felperesi jogelőd 50 darab sertést tartott, és tisztázta az elmaradt hasznat megalapozó tényeket és körülményeket (ingyenes föld és géphasználat, saját takarmány termelése és felhasználása). Ezen körülmények fennálltát a tanúvallomások igazolták, így helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az eljárás során nem merült fel bizonyíték arra, hogy a sertéstartás ezen feltételeiben valamilyen változás következett volna be. Nem osztotta az ítélet tábla az alperes azon fellebbezési érvelését sem, hogy a hiányzó marhalevelek miatt a felperes nem jogosult kártérítésként elmaradt haszon érvényesítésére. Mivel az alperes a tényalapi feltételekben, így a sertések számában sem igazolt a korábbi jogerős ítéletben foglaltakhoz képest feltételezhető változást, tehát a felperesi jogelőd által

tartott sertések változatlan darabszáma bizonyított, ezért nem mentesül a kártérítési fizetési kötelezettség alól. Ezen érvelésre figyelemmel nem alapos az az alperesi álláspont, hogy a felperes a Ptk. visszterhesség törvényi vélelmével szemben nem igazolta, hogy az általa használt termőföld részére valószínűsíthetően nem ingyenesen került volna átengedésre.

A szakértő a tanúvallomásokkal alátámasztott változatlan adatok alapján határozta meg jövedelemveszteség mértékét. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a konkrét perben annak sajátossága folytán nincs szükség a kétséget kizáró bizonyításra, elegendő a nagyfokú valószínűsítés, amely a tanúk meghallgatásával és a szakvélemények beszerzésével megtörtént. A megváltozott költségtényezőket a szakértő értékelte, azokat a kártérítés összegének meghatározása során figyelembe vette. Ez alapján a szakértő szakvéleményében az elmaradt haszon összegét a 2 évre 5.144.128,- Ft-ra tette. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezen összegbe a Ptk. 296.§ (1) bekezdése alapján beszámította az alperes által fizetett 703.200,- Ft-ot. Így az elmaradt haszon összege az ítélet szerinti 4.440.928,- Ft.

Rámutat az ítélet tábla arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria több döntésében (Pfv.III.21.192/2011/4., Pfv.III.20.554/2012/4.) kifejtette, hogy az a kérdés, miszerint a jövedelemveszteség alapja adózott jövedelem-e, a kártérítési perben jelentőséggel nem bír. A lényeges az, hogy olyan jövedelem vehető figyelembe, amely a személyi jövedelemadó hatálya alá tartozik, és a munkavégzéssel elért jövedelem ebbe a körbe értendő. A személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettség elmulasztása az adójogi szabályokra tartozik. Önmagában a jövedelem utáni személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettség elmulasztása nem jelenti azt, hogy a munkavégzésből eredő jövedelem a kártérítési perben keresetveszteség alapja nem lehet (Kúria Pfv.IV.20.863/2012.).

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján helybenhagyta azzal, hogy a 2013. július 1. napjától fizetendő késedelmi kamat mértékének meghatározását a 2013. július 1. napjától hatályos 2013. XXXIV. törvénnyel bekövetkezett jogszabályváltozásra figyelemmel pontosította.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes felperes részére ügyvédi munkadíjból és 10.000,- Ft útiköltségből álló másodfokú perköltséget megfizetni. Az ítélet tábla az ügyvédi munkadíj összegét a 14.P.21.471/2009. számú eljárásban 27/F/1. sorszám alatt csatolt ügyvédi megbízási szerződésre figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 1.§ (1) bekezdése, 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján - áfával növelten - 275.000,- Ft-ban állapította meg.

A másodfokú eljárásban pervesztes alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése szerint köteles az állam javára megfizetni a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Győr, 2013. évi szeptember hó 12. napján

Dr. Lezsák József sk. a
tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk. előadó
bíró

Dr. Szalay Róbert sk.
bíró